

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE,
EGY ÓRA 200 KORONA, NEGYEDÉVRE 8 KORONA,
FÉLÉVRE 16 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPLAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49.

A 48-as alkotmánypárt ragaszkodik a kormány álláspontjához

A pártértekezlet 46 szóval 27 ellenében a koncentráció ellen döntött

A 48-as alkotmánypárt ma este tartott értekezletén szabta meg álláspontját a helyzettel szemben. A párt kimondta, hogy *azonosítja magát a lemondott kormány programjával és az új kormánytól annak teljes egészében való érvényesítését követeli.* E határozatot hosszú vita előzte meg, amelynek szónokai közül Gál Sándor, de főleg Zichy János gróf a *megegyezés szükségét* hangoztatták, hogy elkerülhető legyen a *képviselőház feloszlátása*, amelyet a kormány tagjai sürgettek. Az ő álláspontjuk mellé csatlakozott a párt 27 tagja, akiket a koncentrációs terv hívei közé számítanak, míg a határozattá emelt javaslat mellett 46 szavazat esett.

Az értekezlet lefolyásáról budapesti tudósítónk a következőket táviratozza:

A 48-as alkotmánypárt ma este 7 órakor Andrassy Gyula gróf elnöklése alatt értekezletet tartott.

Andrassy gróf megnyitó szavai után

Wekerle Sándor miniszterelnök kifejtette a kormánylemondás okait. Mint kisebbségi kormány alakultunk a választójogok és kifejtett programunknak keresztülvitelére. Azon biztosítással alakultunk, hogy ha programunk kiindulási pontját, a választójogot, a mai parlamentben biztosítani nem tudnók, a nemzet ítélőszékéhez appellálhatunk. Miután, sajnálatunkra, ezen alkotmányos fegyvernek használata kétségessé vált, köteleességünk volt lemondani. Merem mondani, hogy következetesen állunk és maradunk azon elvek alapján, melyeket együttesen megállapítottunk. Irányelveimhez ma is változatlanul ragaszkodom, *követelem ma is a választójog okszerű kifejezését és kijelentem, hogy a megegyezés megkísérlésénél nem mentem el lényegileg messzebb, mint az a módosítás, melyet Andrassy annak idején a bizottságban tett. A megegyezés nem vetett eredményre.*

Nézetem szerint a párt sem foglalhat el más álláspontot, mint azt, hogy e programhoz híven ragaszkodik. — *Kívánatos, hogy együtt maradjunk azok, akik habár a részle-*

tekben el is térnek kissé, de ezt a célt megvalósítani törekcsenek. Az ellentéteket csak úgy egyenlíthetjük ki, ha híven ragaszkodunk elvi álláspontunkhoz, hogy *a vitás kérdéseket csak a nemzet döntheti el.* Együtt kell maradnunk, mert csak ez képezhet biztosítékot a választójogok a kontemplált mértékben való megvalósítására. Ne a szavakban, hanem az irányelvek változatlan fentartásában keressük és meg fogjuk találni a megegyezést. Kéri az értekezletet, hogy a lemondás indokait vegye tudomásul.

Ugron Gábor ezután beterjesztette az elnöki tanács indítványát, melynek elfogadását kéri. A javaslat így szól:

A párt helyesli a lelépett kormány állásfoglalását, helyesli, hogy midőn a kormány álláspontjának keresztülvételére elegendő biztosítékot nem talált, alkotmányos kötelessége szerint lemondott. A párt azonosítja magát a kormány álláspontjával, ragaszkodik a választójog, az önálló magyar hadsereg s a szociális reformok programjához és csak olyan kormányt támogat, amely azt a maga teljességében magáévá teszi és a választójog tekintetében a jogok szűkítésében a lemondott kormány által tett engedményeknél tovább nem megy.

A javaslatához elsőnek Hadik János gróf szól. Kiegészítő indítványt tett a választójogi javaslatnak a magyar nyelv érvényesülésére vonatkozó szakaszaira nézve.

Gál Sándor javaslatot terjeszt elő, mely szerint a 48-as alkotmánypárt helyesli a kormány lemondását, ragaszkodik az eredeti programhoz és magáévá teszi a képviselőház asztalán fekvő választójogi törvényjavaslatot s annak lényegéhez ragaszkodik.

Andrassy Gyula gróf pártolja Ugron határozati javaslatát.

Zichy János gróf kifejté, hogy ő több mint egy év óta a megegyezésre törekszik. A javaslat alapelvét illetően azt tartja, hogy azt feltétlenül meg kell valósítani, amint az

a javaslatban le van fektetve, azonban azt látja, hogy a munkapárt máris lényegesen közeledek a javaslatához és a nehézségeket át lehet hidalni. Tekintve, hogy Ugron javaslata egy dogmatikus állásponttal szegezi le a pártot. Gál Sándor indítványát teszi magáévá.

Vázsonyi Vilmos igazságügyminiszter a törvényjavaslat védelmére kel és Ugron javaslatának elfogadását kéri.

Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásiügyi miniszter a házfelosztásban látja a megoldás egyetlen módját. Ha egyszer a határnélküli kompromisszumok eszméjét párt-határozattá emeljük a választójog kérdésében, úgy ez a határnélküli kompromisszumos gondolat fog érvényesülni akkor is, ha a magyar hadseregről lesz szó. Ő nem tud erre a térre lépni.

Wekerle Sándor miniszterelnök helyesli Apponyinak azt az állítását, hogy házfelosztás nélkül ki vagyunk szolgáltatva a parlament mai többségének. De nem riadna vissza a kompromisszumtól sem, ha az ország érdekében tartaná. Ha a jövő kormánya ebből a pártból alakul, nagyon természetes, hogy a javaslat alapvető intézkedéseit sem a választójog terjedelme, sem a választások tisztasága tekintetében nem áldozhatja föl. Ragaszkodnunk kell a törvényjavaslat alapvető intézkedéseihöz. Ha az említett felhatalmazással új kormány alakul e párt kebeléből, a pártnak lesz feladata megítélni, hogy a kötött kompromisszumok olyanok-e, amelyek az alapvető intézkedéseket nem érintik.

Ezután a szavazás következett. A párt 46 szóval 27 ellenében Ugron Gábor javaslatát fogadta el s ezzel az értekezlet véget ért.

— **Uj helyettes államtitkár.** — A király Joanavich Pál miniszterelnökségi miniszteri tanácsosnak a helyettes államtitkári címet és jellegét adományozta.

— **Tabajdy államtitkár kinevezése.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Tabajdy Kálmán altábornagynak és honvédelmi minisztériumi államtitkárnak a magyar nemességet kúlistvei előnévvel adományozta. Tabajdy államtitkár a 40-ik honvédivízió vezére volt és nagy dicsőséget szerzett Szerbiában a Kulistye hegy elfoglalásánál. Amikor a nagy visszavonulásra kiadták a parancsot, Tabajdy megállt a honvédekkel és csak huszonnégy órával később szánta rá magát a parancs teljesítésére. Ezzel a tettével sokat enyhített a visszavonulás zavarán. Szerbia után az orosz frontra került és ott is sokszor kitüntette magát.

URANIA

Szombat Vasárnap

április 20-21.

Stuart Webbs-film

Egy detektív

tragediája

detektív történet 4 felvonásban.

Főszereplő:

Stuart Webbs.

APOLLO

Szombat Vasárnap

április 20-21.

Franciska Borini

10. szereplésével

A MOZI NYÖNGÖ

dráma 4 felvonásban.

Ne higgy a

külsőnek

vígjáték 2 felvonásban.

ARANY BIKA MOZI

Szombat Vasárnap

április 20-21.

Prof. Nick Fantom

negyzik filmje

A titokzatos

esernyő

detektív történet 4 felv.

Főszereplő: Max Landa.

Az előadások minden

é. 7 és 9 órakor.

Moreuilnél összeomlottak a francia ellentámadások

Olasz kudarc a hét község fensikjén

A német esti jelentés

Berlin, április 19. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Aflandriai tölcsermezőn feiderítő osztágnak és belga, meg angol őrsök özött ismételtén kisebb ütközetek fejlődtek. Az ellenség erős támadásait, amelyeket északi és északnyugati irányból intézett Wytschaete ellen, visszautasítottuk. Az ellenség már készülségi állásaiban igen súlyos veszteségeket szenvedett megsemmisítő tüzünkben. Bailleul és La Bassée között a tüzérsek erős harci tevékenységet folytattak. Bethunetől északnyugatra gyalogsapataink előrenyomultak a La Bassée-csatornától északra levő ellenséges vonalak ellen és néhány ágyut zsákmányoltak. Festhubertnél és Givenchy-nél váltakozó harc folyt. Több mint 600 foglyot ejtettünk. Az Avrenai néhány napja fokozott tüzérési tevékenységet erős, mélyen tagolt francia támadások követték Morisel és Moreuil ellen. Az Avre mindkét partján, a Senecat-erdőn keresztül és az Ailly—Moreuil ut kétoldalán hasztalanul rohamozták a sűrű támadó hullámok. — Elkeseredett harcban visszavertük az ellenséget, amely véres veszteségeket szenvedett. Az erős tüzérési tűz ezen a szakaszon éjjel is tovább tartott.

KELETI HARCTÉR.

Ukrajna: Tauriában megszállottuk Csapliakát és Melitopolt.

Macedon harcvonal: Rohamsapat-válalkozásainkból a Cserna hajlásánál néhány olaszt és szerbet szállítottunk be fogolyként.

LUDEENDORFF,
első főszállásmester.

A német jelentés

Berlin, április 19. A Wolff-ügynökség jelenti április 19-én este:

A harci frontokról nincs újság. Moreuil-től északnyugatra a franciák a tegnapi nap kudarcát után nem újították meg támadásukat.

Ypern eleste küszöbén

Gent, április 19. A *Petit Parisien* számol azzal a lehetőséggel, hogy az angolok feladják Ypernt, aminek azonban a lap szerint csak átmeneti stratégiai jelentősége van.

Páris belső területe — hadizóna

Gent, április 19. Amiens területe fölött ismét sűrűbben röpködnek német repülő, a miből az következtethető, hogy ott nagyobb események várhatók. — A hadizónát egészen Páris belterületéig kiterjesztették.

Belsőlyesztett nagy személyszállító hajó

Berlin, április 19. Hivatalos jelentés.

Március 31-én reggel egyik tengeralttjárónk egy legalább 18,000 bruttó tonnás, különösen értékes személyszállító gőzöst süllyesztett el. Az elsüllyesztés helyén később hajóroncsokat és több mentőcsónakot találtunk.

Királyunk meghamisított levele

Bern, április 19. A francia lapok azt írják, hogy Clemenceau az a szándéka, hogy a kamarában Károly király levelére vonatkozó vita folyamán fel fogja vetni a bizalmi kérdést.

Az orosz hadsereg 6 millió halottat veszített

Zürich, április 19. A Züricher Nachrichten állít össze az orosz főhadiszállásnak 1917. októberéig kiadott hivatalos jelentései alapján Oroszország háborús veszteségeiről. Oroszország 12,700,000 embert küldött harcba. A leszereléskor elbocsátottak 3,200,000 embert, önként elhagyta csapattestét körülbelül kétmillió ember. A halottak számát 6,200,000-re becsülik.

Az orosz kormány Japán ellen

Hága, április 19. Pétervári jelentés szerint a szovjet kiáltványt fog intézni a japán proletáriátushoz, melyet Szibéria megszállásával szemben kifejtendő ellenállásra szólít fel.

Az *Izvesztija* jelenti, hogy Oroszország tárgyalást akar kezdeni a német kormánnyal, hogy a brest-litowski szerződésnek a leszerelésre vonatkozó pontját a japánok előnyomására való tekintettel ideiglenesen érvénytelenítsék.

Az oroszok megsemmisítették buvárhajóikat

Stockholm, április 19. A Svéd Távirati Iroda pétervári híradása szerint az orosz flotta parancsnoka hivatalosan közzétette, hogy a Keleti-tengeren levő összes tengeralttjáróikat parancsnokaik rendelkezése folytán megsemmisítették.

Vezérkarunk jelentése

Budapest, április 19. — Hivatalos jelentés.

Az Ets és a Piave között a harci tevékenység állandóan élénk. A hét község fensikjén több olasz előretörést visszavertünk.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A bevárási engedélyek új szabályozása

— A honvédelmi miniszter rendelete —

Szurmay Sándor báró honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a felmentési revízió befejezése és a bevárási engedélyek adásának új szabályozása tárgyában. A rendelet főbb intézkedései a következők:

A tavaly elrendelt általános felmentési revízió f. évi április 30-án lezártak nyilvánítatik. 1918. május 1-től csak oly egyének tekinthetők jogosan felmentetteknek, akiknek még érvényben álló felmentését a honvédelmi miniszter vagy a hadügyminiszter 1917. április 20-ika után engedélyezte.

Bevárási engedélyeket csak akkor szabad adni, ha az engedélyezésre hivatott hatóság véleménye szerint az illető egyének polgári állásában való megmaradása fontos közérdekből vagy közgazdasági érdekből feltétlenül szükségesnek látszik s ennek alapján az illetők felmentését a hatóság tényleg javasolja. Minél fiatalabb évfolyamu az illető egyén, annál szigorúbban kell a felmentés szükségének feltételeit elbírálni.

Az 1900—1894. években született egyéneknek csak mezőgazdasági érdekből szabad bevárási engedélyt adni és csak akkor, ha az illetők a gazdaság egyedüli munkabíró férfi munkaeői, ha főfoglalkozásuk a gazdálkodás és ha az illetők bevonulása folytán a gazdaságot más rendelkezésre álló, esetleg női munkaeő sem vezethetné, úgy, hogy annak továbbvezetése a bevonulás következté-

ben tartósan lehetetlenné válnék. Az ilyen egyének a legutóbbi rendelet különleges rendelkezéseitől eltérően jövőben a szabályszerű felmentési eljárás alá vonandók.

Nem kaphat bevárási engedélyt: aki csapattestétől ideiglenesen szabadságolva van; ha az illető egyén behívása valamelyik katonai központi hatóság különleges rendeletével történt; ha az illetőnek felmentési javaslatát a honvédelmi miniszter elutasította, az utóbbi esetben akkor sem, ha felmentését az elutasítás után újból, esetleg más címen kérte.

Bevárási engedélyeket csakis 10 heti időtartamra szabad adni. Ezen időtartam új felmentést célzó kérelmeknél a behívás napjától, illetve a meglévő felmentés lejártánál napjától számítandó.

Bevárási engedélyek adása az elsőfokú közigazgatási hatóságok hatáskörébe tartozik. E tekintetben döntésre egyedül az illető hatóság vezetőjének vagy erre hivatott helyettesének van joga; a felmentések véleményezésére hivatott felsőbbfokú közigazgatási hatóságoknak természetesen szintén joguk van bevárási engedély adására döntést hozni.

A határidős felmentéseknél az „egyelőre . . . . .-ig felmentetik” és az „ . . . . .-ig felmentetik, tovább nem” megkülönböztetés a jövőben megszűnik és ebből kifolyólag bevárási engedély minden határidőn felmentésnél adható. Mindaddig azonban, amíg . . . . .-ig felmentetik, tovább nem” határozattal engedélyezett felmentések tekintetbe jönnek, ilyen esetekben a kért bevárási engedélyek szükségessége különös figyelemmel bírálendő el.

Panaszok a zsirhiány miatt

— A köz-ellátási tanács ülése —

A debreceni köz-ellátási tanács ma délután Vásáry István dr. tanácsnok elnöklété alatt ülést tartott, amelyen a zsirmezériák és ama különös eset kerültek szóba, hogy debreceni lakosok tettek följelentést a köz-ellátási hivatal 75 deka cukor helyett 1 kilót ad ki egy óra egy embernek.

A furcsa esetről Vásáry István dr. tett jelentést a köz-ellátási tanácsnak. Bejelentette, hogy a máv. igazgatósága a debreceni üzletvezetőség, köztük a vaggongyári munkásság feljelentésére is, panaszt tett a köz-ellátási miniszternél, hogy a vonatkozó rendelet szerint február óta az egész országban csak 75 deka cukrot szabad kiadni egy óra egy embernek és Debrecenben mégis ma is egy kilót adnak ki.

A köz-ellátási tanács legalább is különösnek tartja, hogy debreceni polgárok debreceni polgárok ellen hivatalos feljelentést tesznek. A köz-ellátási tanács egyébként semmiféle mulasztást nem követett el, mert a rendelet alapján a 75 dekás adagok kiadását hirdetményileg elrendelte s s most is felhívja a kereskedőket, hogy egy jegyre csak 75 deka cukrot adjanak ki.

Igy most nehezebb helyzet áll elő, de ezt egyelőre enyhíteni fogja, hogy a központ öt vagon tartalék-cukrot utalt ki Debrecennek és három vagon befőzészre való cukrot, a mit majd alkalmas időben fognak kiosztani.

Iji. Schwartz Vilmos bejelentette, hogy a Polgári étkezöben már csak II. és III. osztályu ebédek adnak ki, husz nem minden nap adnak. A 18. héten 5248, a 19. héten 5316 adag ebédet adtak ki.

A talpaló-műhely április 12-től 18-ig 224 pár talpalást végzett közmegelegedésre. — A műhelyben 21 munkás dolgozik s most igyekeznek bővíteni a műhelyt.

Kozma F. Lajos panaszt tesz, hogy szappanhoz, zsirhoz, szalonnához nem tud hozzájutni a közönség.

Szöllös Ármin vágóni igazgató kijelenti, hogy minden alkalmat megragad arra, hogy zsirnakvalóhoz és szalonnához jusson a közönség, de már huzamosabb idő óta nem tud vágatni. Ha a dolgok így mennek tovább, májusban teljes zsir- és szalonnahiány lesz. Ő minden ülésen szorgalmazta ezt a kérdést,

de dacára a többszöri felterjesztésnek, eredmény még mindig nincs.

Vásáry István dr. bejelenti, hogy ez ügyben a főispán közbenjárását is kérte.

Kozma F. Lajos bejelenti, hogy a munkásság nagy küldöttséget meneszt a közlelmezési miniszterhez.

Vásáry István dr. bejelentette még, hogy az augusztus 1-től 15-ig engedélyezett és beszerzett búzát és lisztet szintén rekvirálni fogják.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

VIGSZÍNHÁZ.

SZOMBAT: A titok. dráma.

VASÁRNAP: Délután: Csokon szerzett völegény, énekes bohózat. Este: Favorit.

CSOKONAI-SZÍNHÁZ.

SZOMBAT: Délután: Csillagok leánya. — Gyermekek-előadás. — Este: Obsitos, operett. C) bérlet.

VASÁRNAP: Délután: Próbaházasság. — Este: Obsitos.

Az obsitos. A legbájosabb, legkedvesebb magyar operettek egyikét adta elő ma a Csokonai-színház, mint a magyar operett-ciklus hetedik darabját. Az előadás színpadilag és zeneileg is sikerült volt. A nagyszony szerepében Sárközy Blanka nagyszerű alakítást nyújtott. Kedves volt, finom és művészi. A fényes, szép sikert, amelyben része volt, megérdemelte. És nemcsak nagyszerűen játszott, de igen szépen énekelt is. Horváth Kálmán az obsitos katoná szerepében volt kitűnő. Szerepeinek egyik legjobbját játszotta és énekelte ma este. Bájos Mácsi volt Borosnyai Kató, aki közvetlen természetességgel ért el nagy hatást. Egy kiváló táncos szubrett tehetségének minden jelét láttuk Seregh Maresa (Piroska) szereplésében, akinek a közönség sokat tapsolt. Pompás humorral hozták színre Szasszorszép és Tihamér alakjait Kassay Károly és Várnay László. A darab többi szereplői is igen jók voltak. A rendező: Kassay Károly és a karmester: Karácsonyi István, kiváló munkát végeztek, amiért teljes elismerés illeti őket.

A vidéki színészet állandósítása. Régi vágya a vidéki városok közönségének, hogy a színtársulat nyáron is találjon otthon a város falai között. Ennek a kívánságnak minél hamarabb való teljesülése érdekében az Országos Színészegyesület memorandumot intéz a kultuskormányhoz a vidéki színészet állandósítása érdekében.

Szilágyi Vilmos, az Országos Színészegyesület elnöke, erről az akcióról a következőket mondta munkatársunknak:

— Felesleges indokolni az Országos Színészegyesületnek azt az akcióját, amelyet a vidéki színészet állandósítása érdekében megindít. A vidéki városok kulturája, közönsége áll olyan magas fokon, hogy megérdemli, miszerint a színház ne csak télen, hanem a nyári hónapokban is otthonra találjon a városban. — Hiszen Németországban vannak városok, amelyek félezer éve, mint a magyar vidéki városok és ahol mégis télen és nyáron egyformán előadásokat tart a társulat.

— Emez akciónak azonban más oka is van. Azt akarjuk nevezetesen, hogy azok a városok, ahol ma a nagyobb vidéki társulatok csak nyáron tartanak előadásokat, a jövőben másodrendű társulatok által télen is hozzáférhetővé váljanak.

— Az Országos Színészegyesület felvette programjába e kérdés megvalósítását. A tervünk az, hogy memorandumot fogunk átnyújtani az ügyben a vallás- és közoktatásiügyi miniszter urnak, e memorandumban felsoroljuk a fent részletezett indokokat. — Megkérjük egyben a kultuszminisztert arra, hogy megfelelő támogatással tegye lehetővé, miszerint azokban a városokban, ahol a szí-

nészetet állandósítják, városi zenekar alakuljon és a színházak ne legyenek rászorulva a katonazenekarok támogatására.

Ritta Sacchetto. (A színházi iroda jelentése.) A hadseregőparancsnokságtól Heltai igazgató ma a következő sürgőnyt kapta: „Ritta Sacchetto 22-én, kedden és 23-án, szerdán társulatával Debrecenben játszik. — Hadseregőparancsnokság.” A világhírű táncművész a Vigszínházban fog társulatával vendégszerepelni. Jegyek előre válthatók.

A titok. (A színházi iroda jelentése.) — Tartalmas és rendkívül mulatságos vigjáték Pierre Wolf vigjátéka, a Titok, mely ma este kerül színre a Vigszínházban.

Csillagok leánya. (A színházi iroda jelentése.) Csodás szépségű regényes mesejáték a Csillagok leánya, mely ma délután kerül színre gyermekelőadásban a Csokonai-színházban.

Az obsitos. (A színházi iroda jelentése.) A magyar operett-ciklus hetedik darabja, Az obsitos, ma este C) bérletben kerül színre a Csokonai-színházban. A gyönyörű zenéjű operett iránt nagy az érdeklődés.

A hétfői premier. (A színházi iroda jelentése.) Hétfőn igen élvezetes és forró estéje lesz a Csokonai-színháznak. — Heltai Jenő ugyanis ez alkalommal mutatja be Than Gyula egyfelvonásos pompás kis vigjátékát, a Verpeléti kisasszonyok-at. Legkedvesebb romantika, csupa hangulat, friss mosoly és derűs ga darab, amelynek különösen a leányok bájos serege lehet a leghálásabb közönsége. A főszerepeket Heltai igazgató vezetése mellett Borosnyai Kató, Seregh Maresa, Simkó Gizi, Sárközy Blanka, Horváth Kálmán és Somogyi Kálmán játszik. — Ezt a fehér színházi estét még a Parasztbeszűlet opera nagy sikert aratott előadása teszi teljessé. Jegyek ez estére ma, szombat reggeltől válthatók. Minthogy a premier bérletes, a megfelelő helyről ajánlatos idejében gondoskodni.

Megjelent a Színházi Figaro új száma Káldor Dezső (Bob herceg), Kovács Imre és Than Gyula, a nagy sikert aratott Verpeléti kisasszonyok írójának gyönyörű képeivel.

Csathó Kálmán

A háború sok régi igazságot ledöntött, sok széltere használt közmondást fosztott meg addigi értelmétől. — A közmondásszerű igazságok közül talá egyik sem vesztette el annyira az értékét, mint az, amely a muzsáknak a fegyverek közötti elhallgatásáról szól. Bizony nem hallgattak el a muzsák, nem némult el az irodalom a gépfegyverek ropogásától, az óriás ágyuk dörgésétől sem. Soha az irodalom nem hozott gazdagabb termést, mint most, mikor tulajdonképpen a halál arat a harcokban. Soha fegyver és toll, kard és lant annyira össze nem fonódott, mint e szörnyű világháborúban. — Az új irodalmi termékek szakadatlan sorban követik egymást, még pedig nemcsak olyanok, amelyek a háború talajából nőttek ki. A haditudósítások, harctéri naplók, háborús versek, uszit. és békiítő rópiratok végtelen tömegével versenyeznek a háborútól teljesen távol álló regények, színművek, tudományos és szépirodalmi munkák.

És a könyvfogyasztás terén mit tapasztalunk? Soha annyi könyvet nem vettek Magyarországon, mint amióta a férfiolvasók tele yövészárokból, kavarnában vagy kaszárnyában tölti napjait. Itthon a nem-katonák talán a megfogyatkozott élelmiszereket akarják pótolni szellemi táplálékkal. Könyvkereskedéssé vált minden nagyobb vasúti állomás és az utcasarkokon gesztenye és narancs, barack és szőlő helyett áruasztalokon és sátrakban az Érdekes Ujság, Képes Ujság, Milliók könyve, Legjobb könyvek, Magyar Könyvtár fizeteli és köteteli kínálják magukat.

A háború idején, de nem a háború hullámaiból emelkedett ki Csathó Kálmán. Ezt a nevet jól megjegyezze mindenki, aki még nem ismeri. Oda kell iktatnunk abba a fényes

csoportba, amely legujabb és legjobb regény- és novelláiróink nevét foglalja magában. Az irodalomtörténet terén majdnem olyan bajos jóslásokba bocsátkozni, mint a háborúra nézve, de meg vagyok győződve, hogy Csathó Kálmán oda fog sorakozni, Mikszáth, Herczeg Ferenc, Rákosi Viktor, Gárdonyi, Molnár Ferenc, stb. mellé és azok között sem fog nagyon halovány maradni. Csathó Kálmán — úgy érzem — már eddigi egy-két művével (*Varju a toronyórán*, *Most kél a nap*) bizonyosan bevonult az irodalomtörténetbe, amint Hindenburg tannenbergi és mazzari csatája kitörölhetetlen a világtörténelemből, bármilyen legyen ennek a nagy háborúnak a vége. — Csathó Kálmán épen a háboru éveiben hódította meg a közönséget, pedig semmi köze a háborúhoz. Békés polgáremberekről szövögeti elbeszéléseit, kedves, hol pajkosan derűs, hol idillikusan megható szerelmi történeteket ad elő, de az elbeszélésbe annyi természetes báj, a meseszövésebe annyi meglepő ötletet vegyít, stílusának oly magyáros színt ad, előadását szellemes megjegyzésekkel, találó mondásokkal úgy megfűszerezi, hogy az olvasó akaratlanul is meghódol neki, önkéntelen is belemerül a munkáiban gazdagon kínálkozó szellemi gyönyörűségbe.

Ez a kedves író, ez a vonzó elbeszélő lesz a Csokonai-kör vasárnapi felolvasó ülésének a vendége. Akik olvasásból ismerik és becsülik, azok bizonyára még jobban megszeretik, ha hallják Csathó Kálmánt.

K. A.

A III. kerületi képviselőválasztás

Készülődés Sebess Dénes dr. fogadtatására

Sebess Dénes dr. igazságügyi államtitkár, Debrecen III. választókerületnek képviselőjelöltje, holnap, szombaton délután érkezik Debrecenbe és vasárnap délután 3 órakor fejt ki a választópolgárság előtt a programját. Pártja, amely az egész harmadik kerület választópolgárát felöleli, nagy szeretettel készül fogadni az illusztris képviselőjelöltet, akinek vasárnapi programbeszédét rendkívüli érdeklődés előzi meg.

A Sebess Dénes-párt intéző bizottsága a következő felhívással fordul a III-ik választókerület választópolgáraihoz:

A történelmi idők mai gondterhes napjaiban kerül a III. választókerület polgársága az elé a nagy feladat elé, hogy a törvényhozás házába küldendő képviselőjét megválassza. E választásnál az országos politika nagy kérdései és Debrecen városának fejlődését biztosító létérdekei a polgárság legkomolyabb hazafias mérlegelését teszik szükségessé.

A dr. Sebess Dénes-párt intéző bizottsága, a kerület minden politikai pártnyalátának tagjaiból megalakulva, az országos politika és Debrecen város komoly érdekeinek szem előtt tartásával kívánja dr. Sebess Dénes megválasztását biztosítani. Jelöltünknek és politikai hitvallásának megismerése céljából felhívja az intéző bizottság a kerület választópolgárságát, *jöjjön el vasárnap, április hó 21-én délután 3 órakor a Bika-szálloda dísztermébe, ahol dr. Sebess Dénes programbeszédében ki fogja fejteni politikai elveit.*

Az ő évtizedes közéleti tevékenysége, politikai multja ugyan maga is program már a jövőre nézve, a mai idők nagy kérdései, Magyarország ujjaalakításának fontos problémája, a magyar városok fejlődésének s erősítésének, tehermentesítésének feladata, — mint amelyekről jelöltünk nyilatkozni óhajt — oly nagy érdeklődésre számíthatnak, hogy az ő megnyilatkozásánál egész Debrecen város polgárságának megjelenésére számíthatunk.

Debrecen város Polgársága! Jöjjetek és hallgassátok meg dr. Sebess Dénes politikai nyilatkozatát, győződjétek meg arról, hogy benne a magyar hazának egy nagy tehetséggel megáldott, államférfiai képességekkel felruházott, magyar szívvvel és hazafias lélekkel munkálkodó képviselőt küld Debrecen vá-

ros III-ik választókerülete az országgyűlés házába.

Debrecen, 1918. április 17-én.

Hazafias üdvözléssel:

a **Sebess Dénes-párt**
intéző bizottsága.

A dr. Sebess Dénes-párt intéző bizottsága értesíti a III. kerület választópolgárságát, hogy dr. Sebess Dénes 1918. évi április hó 20-án délután érkezik városunkba és felkéri, hogy fogadtatására a pályaudvaron minél nagyobb számban jelenjen meg.

A programbeszéd vasárnap, április hó 21-én délután 3 órákor lesz a Bika-szálló dísztermében.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban vasárnap, e hó 21-én, az istentiszteletek rendje: a Nagytemplomban délelőtt 9 órákor prédikál Konrád Zoltán segédlelkész, délután 3 órákor kátét magyaráz Konrád Zoltán segédlelkész; a Kistemplomban délelőtt 9 órákor prédikál Szele György lelkész, délután 3 órákor kátét magyaráz Kolozsvári Kiss László segédlelkész; a Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órákor prédikál Uray Sándor lelkész, délután 3 órákor kátét magyaráz Nánay Attila segédlelkész; az Árpád-téri templomban délelőtt 9 órákor prédikál Nemes István segédlelkész, délután 3 órákor kátét magyaráz Molnár Ferenc segédlelkész; az ispotályi templomban délelőtt 9 órákor prédikál Molnár Ferenc segédlelkész, délután 3 órákor kátét magyaráz Nemes István segédlelkész; a homokkerti imaházban délelőtt 9 órákor prédikál Kovács János hitoktató lelkész.

Vasárnap délután fél 6 órákor a Kossuth-utcai templomban vallásos estély lesz.

Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órákor az istentiszteletet Lajos Lajos árvaházi lelkész végzi. Délután 5 órákor ima.

„82. számú cs. és kir. székely ezred”. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a hadsereg Rendeleti Közlönyének jelentése szerint Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki:

Megparancsolom, hogy 82. számú gyalogezredem, amelyhez főképen székelyek tartoznak, mostantól fogva a „Schwitzer báró 82. számú cs. és kir. székely gyalogezred” nevet viselje.

Baden, 1918. évi április hó 12-én.

Károly s. k.

A 82-es gyalogezred az orosz és az olasz fronton végbevitt ragyogó haditények után a román frontra került s a betört oláh hadsereggel szemben a Romániával kitört háboru első napjaiban, majd később, az áruló ország területén folytatott előnyomulásunk során a dicsőséges hőstettek egész sorozatával keltett bámulatot. A legifjabb hadur most a tüntető haditetteket olyképen méltányolta, hogy az ezred mostantól fogva a nevében is kifejezésre juttatja az ősi székely erényeket.

A Köztisztviselők háborus konyhakerületének tagjait értesítem, hogy a köntösgáti terület kiosztása a helyszínén e hó 21-én délután 3 órákor lesz. A vonatkozó igazolványok e hó 21-én délelőtt 9 órától 12 óráig váltandók ki és pedig A-tól I betűig 9—10-ig, K-tól O betűig 10—11-ig és O betűtől végig 11—12 óráig. Aki ezen idő alatti igazolványát ki nem váltja, az földet semmi körülmények között sem kaphat. Az igazolványok kiosztása a városi adóhivatal épületében (a kapubejárattól balra), a lisztiroda helyiségeiben lesz. Dr. Miszti Károly, tb. aljegyző.

Deli Máttyás meghalt. Deli Máttyás állatorvos tegnap éjszaka 88 éves korában Tiszapolgáron meghalt. Az öreg ur több mint egy félszázadon át ugy hozzá tartozott a Hortobágyhoz, mint a délibáb, a csikós vagy a gulyás fogalma. Szinte legendás alakká tették őt Móricz Pál tárcái, amelyekben mindig szerepelt Deli Máttyás. Az öreg állatorvos végtelen szeretettel ragaszkodott a Hortobágyhoz, amelynek minden kis részletét ismerte és ismerte annak lakóit is. Egészen aggkoráig nem tudott megválni az ő imádott pusztájától. A háboru előtti években vonult csak nyugalomba s Tiszapolgárra költözött. Halála széles körben keltett mély részvétet.

Halálozás. Demeter Gyula szatmár-megyei adoriáni református lelkész hosszas szenvedés után e hó 16-án elhunyt. A fiatal kiváló szónok lelkész főiskolánk növendéke volt s évekig szolgált a Kossuth-utcai ref. templomnál. Családi kötelek is fiúzik őt Debrecenhez. Elhunyt széles körben okozott őszinte részvétet.

Háborus segély a bírói és jegyzői karnak. Budapestről jelentik: Vászonyi Vilmos igazságügyminiszter abból a célból, hogy a bíróságok és ügyészségek egyes tagjai rendkívüli segélyben részesülhessenek, azzal a javaslattal fordult a minisztertanácshoz, hogy az ítélőtáblák elnöki tanácsának 1.100.000 koronát bocsáthasson rendelkezésére. A minisztertanács az előterjesztést elfogadta. A határozat értelmében az ítélőtáblák bírái, elnöki titkárok, törvényszéki tanácselnökök, bírák, járásbírák, főügyész helyettese, ügyészek és borosági jegyzők estről-esetre rendkívüli segélyben részesíthetők, ha saját betegségeik, vagy családjukban előforduló betegség, vagy más méltánylást érdemlő körülmény a segélyt indokolttá teszi. Nem részesülhetnek segélyben azok, akik az ötödik, vagy ennél is magasabb osztályokba tartoznak. A rendkívüli segély összege a bírónál ügyészeknél és elnöki titkároknál 600—1200 korona, a jegyzőknél 500—1000 korona. A segélyre irányuló kérelmek felett a táblák elnöki tanácsai határoznak.

Csak Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona és Eau de Fleurs illatokat

használjunk

a Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársaság, Nagykanizsa gyármányából, mert

felülmul minden külföldi gyármányt.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása minden szó 20 fillér. Vastagabb betűből szedett szavak 40 fillér. Legkisebb apró hirdetés 2 korona.

Aranyat-ezüstöt, briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek, Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Írógép kitűnő gépmű, eladó. László Béla, Hunyady-u. 13. sz.

Eladó jó fejős svájcer tehén, egyhetes fiával. Értekezhetni Csapó-utca 18. Németi László mézárósnál.

VESZEK sárga és fehér viaszkt, mintát és árajánlatot kér

Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Aranygyászaru gyógyszerész. (Szinház mellett.)

Eladó különféle gazdasági gépek, vetőgépek, használt kisebb nőlinkés hordók, szép fali képek, egy fürdőszoba, üvegek Miklós-utca 21. sz., az üzletben.

Eladó Csapóker, Jánosi-ut 21. sz. kis ház, 1 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, kert és szőlővel. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17.

Singer varrógépeket legjobban javít Keszler A. műszerezés. Széchenyi-utca 1.

A legokosabb

pénzürellel rendelkező tulajdonos az, aki nélkülözhetetlen pénztárát egyenesen a gyárnak. — Wien, VII., Siebensterngasse 31. adja el.

Férfi és női ruhaneműk, fehérneműk, lábbelik, kalapok, harisnyák eladók Hatvan-utca 37. jobboldalt.

Akinek törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámert, Arany Bika-bérház 3.

Eladó birtok. Kisfűlöp-pusztán mellett 318 magyar hold, ára holdanként 1000 korona. Értekezhetni Csapó-utca 18. Németi László mézárósnál.

Három burorozott utcai szoba, fürdőszoba, konyha, májustól kiadó. — Bika-bérház I/3.

Eladó birtok.

1200 magyar hold fekete homok, — köte 16 hold szőlő-telep. Bővebbet Pollák Zsigmond Rt. Debreczen.

JÁNOSI ZOLTÁN

ABSOLON

című 5 felvonásos, bibliai tárgyú történeti tragédiája

Ára finom fehér papíron K 6.—
„ finom velin papíron K 8.—
kötve mindegyik 4 koronával drágább

kiadóhivatalunkban kapható.

Polgári iskolai tanítónőt

az I. és II. polgári iskolai oszt. tananyag tanítására egy fiu- és egy leánygyermekem mellé **azonnali belépésre keresek.** Francia és németnyelv, valamint zongora tanítása megkívánatik. Ajánlatok fizetési feltételekkel **Michael József** mérnök, Szolyva, Bereg m., címére kéretnek.